

CARTA OBERTA a J. B. Xuriguera

Amic Xuriguera:

Molt m'ha agradat llegir el seu article en les planes del nostre Butlletí d'agost, "Fou, el darrer comte d'Urgell, un inepte?". El títol en principi em desorientà, però a mesura que vaig anar llegint em tranquil·litzava. Comparteixo en tot i pertot les seves raons envers la figura del nostre Jaume.

El nostre Jaume d'Urgell es veié envoltat per una sèrie de circumstàncies. En primer lloc la noblesa, que no sospesà les conseqüències que més endavant duria el nou governament Trastàmara. Com molt bé dieu, el mateix governador general de Catalunya, Guerau Alemany de Cervelló, i el mateix conseller de Barcelona Joan Fiveller, que després va haver d'encarar-se al seu rei —aquell que ell va escollir— ja que al poc temps de viure a Barcelona començà a crear problemes amb el vectigal de la carn. Fiveller, antiurgellista declarat, s'enfrontà amb l'Antequera per a fer-li complir allò que havia jurat, els drets i obligacions que els reis antecessors seus havien sempre acceptat. L'Antequera tingué freqüents discussions com aquesta del vectigal, i l'haver de claudicar fou potser un motiu de fer-lo emmalaltir, però les desgràcies caigudes damunt la casa d'Urgell ja no tenien remei. Ja sabem com va acabar l'Antequera, fugint de Barcelona tocat per la mort; jo crec pels disgustos que no va saber assimilar com a rei dels catalans.

El nostre Jaume lloctinent general dels regnes, com vós dieu, era l'home que a la mort del rei Martí havia de produir el que ara en diuen un cop de força. Ell tenia en aquells moments la força en les seves mans. Però no va ser així. Creient que ningú no podia prendre-

li allò que de llei era seu, i res més que seu i no d'altre, acatà sempre les ordres del Parlament i volgué prendre la direcció del país sense violències, però tot això li va fer perdre temps, un temps preciós que els seus contraris van aprofitar.

Així, el trio Ferran, Benet XIII i sant Vicent Ferrer, i tot el seguici d'addictes, comencen a treballar, prometen honors, títols i terres a la gent que els convenia. Mentrestant el nostre Jaume, acatant la paraula donada, desarma el seu exèrcit i resta pacífic. L'interregne va ser una pèrdua de temps molt gran pel d'Urgell. L'Antequera, abans que a Casp els compromissaris donessin a conèixer el resultat del fall sobre els destins de la corona catalano-aragonesa, ja anava fent preparatius bèl·lics... Bé, per què cal explicar-vos tot això, si ja ho sabeu?

El vostre article vibra d'urgellisme, amic Xuriguera, i de desig de continuïtat de la branca de Guifre en la persona del nostre Jaume que, com a rei, esperava veure'l una gran part de la gent del país. El destí, amanyagat pel trio esmentat abans, no va voler que fos ell. Car es va pagar aquest mal gir del destí, perquè la Confederació en aquest moment començà a decaure.

Al nostre bon Jaume, des de la rendició de Balaguer fins a la seva mort, li van fer passar les calamitats més indignes per a un home de la seva alta noblesa.

No cal allargassar més la lletra. Amic Xuriguera, teniu la meva admiració com a defensor de la causa de la brillant Casa d'Urgell i, també, com a amic.

Joan Sabaté

(Balaguer, setembre)